

Změny v charakteristikách plodnosti a strukturách obyvatelstva v jižní a východní Evropě: vzájemné vazby a souvislosti

Abstrakt

Mezi roky 1970 a 2020 došlo v jižní i východní Evropě k značným změnám charakteristik plodnosti a struktur obyvatelstva. Tato tranzice je některými autory spojována s konceptem druhého demografického přechodu. Pro její výzkum je v této práci použita netradiční metodika. Pomocí tří vybraných ukazatelů obou změn (plodnosti i struktur) jsou sestaveny dva trojrozměrné scatter ploty, které zároveň tvoří jednotkové krychle. Vzdálenost mezi jednotlivými pozorováními dle zkoumaných let je interpretována jako dynamika tranzice daných dekád. Hodnoty dynamiky z obou scatter plotů jsou následně analyzovány a porovnávány mezi sebou. Z výsledků vyplývá, že změny mezi charakteristikami plodnosti a strukturami obyvatelstva spolu do určité míry souvisejí, ale pozorované rozdíly mezi regiony či specifika některých států zobecnění tohoto vztahu komplikují. Tyto závěry se shodují i s doposud publikovanou literaturou.

Klíčová slova: plodnost, struktury obyvatelstva, druhý demografický přechod, vizualizace dat, trojrozměrný scatter plot